

«Dronninger» nyanserer forestillingen om aldring.

FOTO: DANSENS HUS

I «Dronninger» får eldre kvinnelige dansere regjere.

Muskelminnets seier

Det glitrer i kjoler av tyll og silke når utøverne deler ut blomster til publikummerne idet de kommer inn på Dansens Hus denne premierekvelden. I «Dronninger» veves de lange karrierene til fem kvinnelige utøvere, hvis alder spenner fra 53 til 74 år, sammen. Gjennom de høflige armbevegelsene – *port de bras* – og de mange beinløftene kan man ane konturene av de mange koreografiene de har danset opp gjennom årene. Komposisjonen veksler mellom en munter, samlet tropp og mer melankolske duetter i et medita- tivt tempo.

Det er ingen selvfølge å sette godt voksne dansere på scenen. En dansekarriere er vanligvis kort, og det kjennes på kroppen at man må smi mens jernet er varmt, før man erstattes av den yngre garden. Hadde jeg selv fått en krone for hver gang noen spør om jeg «fortsatt» danser, hadde jeg for lengst kjøpt drømmeleiligheten innenfor Ring 2.

Også generelt, og for kvinner spesielt, er aldring og aldringstegn usynliggjørende. I vår ungdomsbesatte kultur blir de en påminnelse på dødens nærvær heller enn kunnskap ervervet over tid. Som den nigerianske kjønnsforskeren Oyèrónke Oyewùmí har påpekt, tildeler man i Vesten makt etter patriarkalske prinsipper, mens man i mange afrikanske land – og mer spesifikt hennes egen yorubakultur – fordeler makt kjønnsnøytralt, etter alder. Ved å plassere eldre kvinnelige dansere fremst på scenen tar de en plass de sjelden tildeles – eller forventes å ha – i kunstfeltet.

Det skjer et skifte midtveis, hvor det humoristiske og lystbetonte glir over i det nervøse og hysteriske. Danserne krabber på gulvet, den ene blir dratt etter beina med håret slått ut, mens en annen skriker. Det spilles på fordommer om kvinners iboende galskap, særlig under hormonspillet som er overgangsalderen. Blant annet hintes det til kvinnediskriminerende diagnoser som hysteri, som

hadde sterkere røtter i sexistiske fordommer enn vitenskapen. Også Aristoteles skal ha ment at kvinnen er den ufullendte mannen, og disse oppfatningene av kvinner som kaotiske og ubegripelige har lenge overlevd tidas tann.

Det er en interessant tid for kvinnelige statsoverhoder i Europa. Finland har sin yngste statsminister noensinne i Sanna Marin (36), og samtidig feirer den britiske monarken Elizabeth II sitt platinajubileum i år etter 70 år på tronen. Utøverne i «Dronninger» inntar tidvis en opphøyet stilling og former hendene som kroner på hodet. Paljettene i de overdådige kostymene av Maren Saedi glitrer i det skarpe lysdesignet til Martin Myrvold. Å tilegne utøverne tittelen *dronning* understreker deres rettmessige plass på scenen – at de ikke må erstattes av yngre prinsesser så fort de nærmer seg 40.

Jeg lurer likevel på om den grasiøse aldringen i «Dronninger» er en privilegert aldring, med tanke på hvordan forventet levealder og alderssykdommer som demens henger sammen med sosioøkonomisk klassebakgrunn.

Kanskje påska fortsatt henger i, men i en av de mer sorgtunge duettene, hvor den ene danseren blir holdt

«I vår ungdomsbesatte kultur blir aldringstegn en påminnelse på dødens nærvær»

rundt og liksom varmet av den andre, får jeg assosiasjoner til *pietà*, motivet hvor Maria holder Jesu lik i sine armer. Det moderlige bildet nyanserer forestillingene om aldring og viser menneskets behov for omsorg og nærhet – gjennom livet, men særlig ved livets begynnelse og dets slutt. Når de heseblesende hopp, løft og dansetrinnene har stoppet opp, kommer kroppens skjørhet til syne og viser oss dansens «pris».

Grace Tabea Tenga
teater@klassekampen.no

DANS

«Dronninger»

Dansens Hus i Oslo
Koreografi:
Un-Magritt Nordseth
Med: Lise Nordal,
Kjersti Kramm
Engebretsen,
Caroline
Wahlström Nesse
Kari Anne Vadstenvik
Bjerkestrand
og Liv Hanne Hauge
Komponist:
Rune Rebne